

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Поведінкова економіка

(назва навчальної дисципліни)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії**

зі спеціальності **076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**

(шифрі назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Кафедрою Економіки підприємства та менеджменту, протокол № 11 від 19.04.16 р.

РОЗРОБНИКИ: д.е.н., доц. Фесенко І.А.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Метою проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Поведінкова економіка» є формування вмінь та навичок використання підходів, інструментарію та методів поведінкової економіки при дослідженні сучасної економіки, здійсненні поведінкового аналізу суб'єктів господарювання для розробки ефективних стратегій впливу на поведінку економічних агентів.

У ході практичних занять здобувач набуває професійних компетентностей та практичних навичок роботи з вирішення прикладних задач професійної діяльності.

Відповідно до програми навчальної дисципліни «Поведінкова економіка» на практичні заняття відводиться 22 год. навчального часу.

Практичні заняття з навчальної дисципліни «Поведінкова економіка» проводяться в аудиторіях Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Практичні заняття з навчальної дисципліни «Поведінкова економіка» проводяться у вигляді семінарських занять.

При підготовці до конкретного практичного заняття в межах виконання відповідного завдання (табл. 2.1) здобувачі формують звіти з індивідуальних завдань, есе, доповіді, які відповідають зазначеним викладачем вимогам, та оприлюднюють їх під час аудиторного заняття перед викладачем і аудиторією одногрупників.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Завдання для практичних занять, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Перелік тем та завдань для практичних занять

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
Змістовий модуль I.						
Теоретико-методологічні основи сучасної поведінкової науки						
1.	Тема 1. Введення в поведінкову економіку	Усвідомленні ролі економічної поведінки в прийнятті управлінських рішень	1. Традиційна та нестандартна економіка 2. Особливості економічної поведінки та її роль в прийнятті рішень. 3. Рациональність та ірраціональність в поведінці людей.	2		Рекомендована, інша та ресурси Інтернет

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
2.	Тема 2. Когнітивна психологія	Здатність до ідентифікації та оцінювання когнітивних процесів в практичній діяльності	1. Біхевризм та когнітивна психологія, їх особливості. 2. Когнітивні процеси та поведінка людей. 3. Когнітивні моделі та теорії	2		Рекомендована, інша та ресурси Інтернет
3	Тема 3. Продуктивне мислення	Усвідомлювати особливості та використовувати в процесі прийняття рішень психологічні аспекти різних видів мислення	1. Види мислення. 2. Особливості продуктивного мислення. 3. Теорії продуктивного (творчого) мислення. 4. Психологія критичного мислення. 5. Технології розвитку критичного мислення.	2	-	Рекомендована, інша та ресурси Інтернет
4	Тема 4. Психологія прийняття рішень	Використовувати психологічні особливості індивідуумів та колективів при прийнятті управлінських рішень	1. Етапи та підходи та організація процесів прийняття управлінських рішень. 2. Фактори, що впливають на поведінку керівника при прийнятті рішення. 3. Психологічні особливості індивідуальних та групових форм прийняття управлінських рішень. 4. Феноменологія прийняття управлінських рішень.	4	-	Рекомендована, інша та ресурси Інтернет
5	Тема 5. Нейроекономіка	Оцінювати вплив розумової діяльності на прийняття управлінських рішень	1. Концепція нейроекономіки. 2. Еволюційні нейроекономічні підходи. 3. Методи нейроекономіки	2	-	Рекомендована, інша та ресурси Інтернет
Разом за змістовим модулем І				12		

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
Змістовий модуль II.						
Прикладні аспекти використання поведінкових чинників в процесів розробки та реалізації управлінських рішень						
6	Тема 6. Соціально-економічна поведінка особистості	Оцінювати соціально-економічну поведінку особистості та економічних агентів	1. Типи соціальної поведінки. 2. Теорії соціальної поведінки. 3. Соціальний механізм регуляції економічної поведінки. 4. Соціальна мотивація та трудова поведінка. 5. Соціальні феномени та парадокси.	2	-	Рекомендована, інша та ресурси Інтернет
7	Тема 7. Психологічні аспекти мотивації діяльності	Застосовувати відповідні мотиваційні інструменти та методи для досягнення економічних цілей.	1. Новітні теорії мотивації. 2. Психологічний механізм мотивації 3. Змістовний та процесуальний підходи до мотивації. 4. Економічна мотивація та трудова поведінка. 5. Мотиваційні парадокси та феномени.	2	-	Рекомендована, інша та ресурси Інтернет
8	Тема 8. Експериментальна економіка	Застосування інструментів експериментальної економіки та оцінювання їх впливу та явища та процеси	1. Експериментальний підхід до вивчення економічних процесів. 2. Види економічних експериментів. 3. Методологія експериментальної економіки та результативність застосування її методів	2	-	Рекомендована, інша та ресурси Інтернет
9	Тема 9. Нейромаркетинг	Здатність до аналізу споживчої поведінки, урахування в практичній діяльності	1. Психологічна сутність споживчої поведінки. 2. Соціально-психологічний аналіз споживчих переваг.	2	-	Рекомендована, інша та ресурси Інтернет

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
		споживчих та соціальних переваг	3. Соціальні переваги. Теорії соціальних переваг. 4. Концепція та модель нейромаркетинга. 5. Нейротехнології			
10	Тема 10. Поведінкові фінанси	Здатність до аналізу поведінки суб'єктів ринку та оцінювання впливу поведінкових факторів на прийняття економічних рішень на фінансових ринках	1. Критика традиційних фінансових теорій та розвиток поведінкових фінансів. 2. Ефективність фінансових ринків та поведінка учасників ринків. 3. Поведінка інвесторів та «Гіпотеза ефективних ринків». 4. Моделі ринка з урахуванням поведінкових факторів. 5. Концепція обмежених можливостей використання арбітражу на фінансових ринках.	2	-	Рекомендована, інша та ресурси Інтернет
Разом за змістовим модулем II				10		
Разом за навчальною дисципліною				22		

*ПЗ – програмне забезпечення

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Виконання кожного завдання для практичних занять оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань до практичних занять у межах тем змістових модулів наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для практичних занять	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Сума балів
	ЗПЗ1	ЗПЗ2	ЗПЗ3	ЗПЗ4	ЗПЗ5	ЗПЗ.6	ЗПЗ7	ЗПЗ8	ЗПЗ9	ЗПЗ10	
Максимальна кількість балів	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20

ЗПЗ – завдання для практичних занять.

Оцінки за цією шкалою додаються до оцінок за самостійну роботу та колоквіуми та заносяться до відомостей обліку успішності здобувача та іншої академічної документації.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бурляй А.П., Андриющенко А.М., Серода Г.І., Костюк В.С. Економічна теорія [Текст]: навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2009. – 517 с.
2. Ващишин А.М. Історія економічних вчень [Текст]: навч. посібник / за заг. ред. Г.І. Башнянина, А.М. Ващишина. – Львів: Новий Світ-2000, 2011. – 433 с.
3. Грігорян Г.М., Губарева О.О., Калашник Т.Є., Сіроштан М.А. Історія економіки та економічної думки [Текст]: навч. посіб. / Харківський національний економічний університет. – Х.: ХНЕУ, 2010. – 314 с.
4. Доронина М.С. Технология социально-экономических научных исследований (схемы и примеры) [Текст]: учеб. пособие / НАН України, Науч. – исслед. центр индустр. пробл. – Х.: ИНЖЭК, 2013. – 182 с.
5. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) [Текст]: [навч. посіб.]; рекомендовано МОН / за ред. А.А. Мазаракі; Київський нац. торг.-екон. ун-т. – 2-ге вид. – К.: [КНТЕУ], 2011. – 295 с.
6. Економічні системи: монографія. В 5 т. / за ред. Г.І. Башнянина. – Львів: [Вид-во комерційної академії], 2010 - 2014.
7. Экономическая теория: истоки и перспективы [Текст: [монография] / редкол.: А.А. Пороховский, А.В. Бузгалин, В.В. Герасименко и др. – М.: ТЕИС, 2006. – 999 с.
8. Экономическая теория (политэкономия) [Текст]: учебник / [под общ. ред. В.И. Видяпина, Г.П. Журавлевой]; Рос. экон. акад. им. Г.В. Плеханова. – 4-е изд. – М.: Инфра-М, 2011. – 639 с.
9. Экономическая теория (политэкономия) [Текст]: учеб. для студ. высш. учеб. завед., обуч. по экон. спец. / [под общ. ред. В.И. Видяпина, Г.П. Журавлевой]; Рос. экон. акад. им. Г.В. Плеханова. – 4-е изд. – М.: Инфра-М, 2013. – 639 с.
10. Історія економіки та економічної думки [Текст]: підручник; затв. МОН; до 10-річчя каф. упр. персоналом та екон. праці ХарРІ НАДУ / [авт.: О.Ю. Амосов, В.О. Сивоконь, А.Г. Бабенко [та ін.]]; за заг. ред. О.Ю. Амосова, В.О. Сивоконя; Нац. акад. держ. упр. при президентові України, Харк. регіональний ін-т держ. упр. – Х.: Магістр, 2013. – 599 с.
11. Кирхлер Э. Принятие решений в организациях [Текст] / пер. с нем. О.А. Шипиловой. – [2-е изд., испр.]. – Х.: Гуманитарный центр, 2009. – 174 с.
12. Кирхлер Э. Психологические теории организации. Психология труда и организационная психология [Текст]: пер. с нем. – Х.: Гуманитарный центр, 2005. – 308 с.
13. Кліменко О.М. Соціальна економіка [Текст]: навч. посіб. / Харківський національний економічний університет. – Х.: ХНЕУ, 2013. – 146 с.
14. Колесніченко І.М. Сучасні економічні теорії [Текст]: конспект лекцій / Харківський національний економічний університет. – Х.: ХНЕУ, 2010. – 163 с.
15. Липов В.В. Институциональная комплементарность социально-экономических систем [Текст]: монография / Харьк. нац. ун-т им. В.Н. Каразина. – Х.: [ХНУ им. В.Н. Каразина], 2011. – 483 с.

16. Макконнелл К.Р. Экономикс. Принципы, проблемы и политика [Текст]: учебник: пер. с англ. / Ун-т шт. Небраска, Тихоокеанский лютеранский ун-т. – 16-е изд. – М.: Инфра-М, 2008. – 939 с.
17. Мартиненко М.В. Психологія управління [Текст]: навч. посіб. / Харківський національний економічний університет. – Х.: ХНЕУ, 2009. – 154 с.
18. Мизес Людвиг фон. Теория и история: интерпретация социально-экономической эволюции [Текст] / [пер. с англ. А.В. Куряева]. – М.; Челябинск: Социум, 2013. – 367 с.
19. Мизес Людвиг фон. Человеческая деятельность. Трактат по экономической теории [Текст] / [пер. с 3-го испр. англ. изд. А.В. Куряева]. – Челябинск: Социум, 2012. – 876 с.
20. Хайек Фридрих. Индивидуализм и экономический порядок / [пер. с англ. О.А. Дмитриевой под ред. Р.И. Капелюшникова]. – Челябинск: Социум, 2011. – 393 с.